

Delårsrapport

Januari - Juni 2019

Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)

Innehållsförteckning

Kommentarer till delårsrapport	3
Nyckeltal	7
Finansiella rapporter	
Resultaträkning i sammandrag	8
Rapport över totalresultat	8
Balansräkning i sammandrag	9
Rapport över förändringar i eget kapital i sammandrag	10
Kassaflödesanalys i sammandrag	11
Noter till de finansiella rapporterna i sammandrag	
Not 1 Redovisningsprinciper	12
Not 2 Intäkter från avtal med kunder	12
Not 3 Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag	14
Not 4 Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser	17
Not 5 Transaktioner med närstående	17
Not 6 Tvister	17
Not 7 Väsentliga händelser efter balansdagen	17

Kommentarer till delårsrapport

Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-6619, avger härmed delårsrapport för perioden 2019-01-01 – 2019-06-30.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam LO Fondförsäkring ägs till 51 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring, organisationsnummer 502006-1585 och till 49 procent av LOs Försäkringshandelsbolag, organisationsnummer 969655-5870. Folksam ömsesidig livförsäkring är moderföretag i en koncern där Folksam LO Fondförsäkring ingår som dotterföretag.

Verksamhet

Folksam LO Fondförsäkrings kärnverksamhet är att erbjuda fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension. Företagets uppgift inom ramen för detta är att bedriva försäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Verksamheten är helt inriktad mot marknaden för kollektivavtalade tjänstepensioner och har i huvudsak omfattat administration och förvaltning av pensionsmedel, som avsätts enligt pensionsöverenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden.

Väsentliga händelser första halvåret 2019

Ytterligare ett steg i affärsförflyttning för att möta morgondagens krav och att anpassa sig till nya marknadsförutsättningar har genomförts under mars 2019. En flytt till ny IT-miljö är gjord för ca 10 000 utbetalningar inom det kommunala området. Förflyttningen görs till Folksams målsystem och är ett i raden av förändringar, där samtliga tjänstepensionsprodukter kommer att flyttas, i samband med förändringen övergår Folksam LO Fondförsäkring succesivt till månadsutbetalning och kvartal-, halv- och årsutbetalningar försvinner.

Folksam LO Fondförsäkring hållbarhetskriterier är nu implementerade hos alla bolagets utvalda fonder. Just nu pågår en fördjupad dialog med fondbolagen för att ta reda på hur de utvecklat sitt hållbarhetsarbete under året, vad deras påverkansdialoger har resulterat i och vilka planer de har för framtiden.

Folksam LO Fondförsäkring har även lanserat vårt hållbarhetspris, Ledstjärnan. Syftet med priset är att uppmärksamma människor som visar vägen i vardagen och agerar för att göra skillnad inte bara för sig själva utan för alla. Priset kommer att delas ut vartannat år till en medlem i LO-förbunden som utmärkt sig med insatser för hållbarhet. Under maj och juni har det varit möjligt att nominera sin kandidat och vi har fått många fina och kvalificerade nomineringar. Det är verkligen fantastiskt vilket otroligt jobb som görs varje dag på olika arbetsplatser i hela landet. Nu tar det spännande och svåra juryarbetet vid.

Ekonomisk översikt

Nedan kommenteras resultat- och balansräkning kortfattat. Kommentar för resultaträkningen baseras på jämförelse med motsvarande period föregående år, medan balansräkningen jämförs med senaste årsskifte (med undantag för premieinbetalningar som jämförs med motsvarande period föregående år).

Resultaträkning

Periodens totala resultat uppgick till 165 (158) miljoner kronor.

Det tekniska resultatet för andra kvartalet 2019 uppgick till 101 (117) miljoner kronor. Det något lägre resultatet jämfört med föregående år beror i huvudsak på ökade utbetalningar i form av rabatter till kunder samt av ökade driftskostnader.

Försäkringsersättningarna har ökat från 170 miljoner kronor till 188 miljoner kronor som ett resultat av ökade fondrabatter och ökade utbetalning av arvinst till kunderna.

Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 70 (62) miljoner kronor. Driftskostnaderna ökade främst beroende på ökade förvaltningskostnader. Migreringen till det nya fondsystemet, Inca, pågår och under denna övergångsperiod ökar förvaltningskostnaderna.

Balansräkning

Företagets premieinbetalningar ökade under första halvåret och uppgick till 6 397 (6 135) miljoner kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Ökningen beror främst på högre medelpremier samt ökat antal kapitalinflyttar.

Balansomslutningen uppgick till 111 304 (90 330) miljoner kronor. Huvudorsaken till förändringen är att placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisk har utvecklats positivt med en god avkastning men också till följd av inbetalningar från sparare. Detta innebär också att försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken ökat.

Företagets kapitalbas uppgick till 1 777 (1 607) miljoner kronor. Ökningen härrör från företagets goda resultat. Solvensmarginalen uppgick till 276 (243) och solvenskvoten uppgick till 6,4 (6,6).

Kapitalförvaltning och avkastning av bolagets egna medel

Folksam LO Fondförsäkrings placeringar av egna medel, exklusive fondförsäkringstillgångar och handelslager, fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper och aktier – via värdepappersfonder.

Folksam LO Fondförsäkring tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas i fonder som tillämpar ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

På grund av en fortsatt svag ekonomisk utveckling i Europa och därmed problem för Europeiska centralbanken att få upp inflationen till önskade nivåer, har ECB fortsatt med penningpolitiska stimulanser och låga styrräntor. Detta har påverkat Sverige och Riksbanken, som sänt signaler om senarelagda och lägre styrräntehöjningar de närmaste åren. Efter en period av god ekonomisk utveckling i USA kom under våren signaler om en svagare konjunktur och amerikanska centralbanken signalerade i juni att man såg en räntesänkning som mer sannolik än en räntehöjning. Sammantaget har detta resulterat i att de svenska räntorna, från extremt låga nivåer, sjunkit ytterligare. Den svenska femåriga statsobligationsräntan har till exempel sjunkit från omkring 0 procent till ca minus -0,5 procent. Den svenska kronan har därmed försvagats under perioden.

Trots USA:s handelskrig mot Kina, Brexit-problematiken och en relativt svag konjunktur i framför allt Europa så har utvecklingen på världens börser varit stabilt positiv. Aktiemarknadsutvecklingen har fått stöd framför allt av de sjunkande räntorna och fortsatt positiva bolagsrapporter. Den svenska börsen steg således med omkring 20 procent under första halvåret. Världsindex har stigit med omkring 18 procent i lokal valuta och genom den försvagade kronan har utvecklingen för internationella aktieportföljer varit omkring 21 procent omräknat till svenska kronor.

Folksam LO Fondförsäkrings förvaltade tillgångar, exklusive fondförsäkringstillgångar och handelslager, uppgick vid halvårsskiftet till 1 602 miljoner kronor. Bolagets aktieplaceringar, främst via värdepappersfonder, uppgick till 336 miljoner kronor vilket motsvarar 21 procent av förvaltad kapital. Räntebärande placeringar, också främst via värdepappersfonder, uppgick till 1 266 miljoner kronor, motsvarande 79 procent förvaltad kapital.

Totalavkastningen för första halvåret 2019 på bolagets tillgångar, exklusive fondförsäkringstillgångar och handelslager, uppgick till 7,0 procent, motsvarande 91 miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken främst styrs av företagets risktolerans. Mot bakgrund av denna tillgångsfördelning förklaras årets avkastning främst av avkastningen på aktier som uppgick till 21,4 procent, motsvarande 67 miljoner kronor. Fortsatt fallande räntor gav ett gott resultat även för räntebärande placeringar - 2,1 procent motsvarande 24 miljoner kronor.

Totalavkastningstabell, Folksam LO Fondförsäkring AB

2019-06-30

Tkr	Ingående marknads- värde 2019-01-01	Utgående marknads- värde 2019-06-30	Total- avkastning Tkr 2019-06-30	Total- avkastning % 2019-06-30
Räntebärande placeringar	876 863	1 266 241	23 507,7	2,1
Aktier	335 012	336 153	67 011,4	21,4
Summa	1 211 875	1 602 394	90 519,1	7,0

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Syftet med Folksam LO Fondförsäkrings risktagande är att skapa värde för ägare och kunder vilket innebär att risk är en central komponent i Folksam LO Fondförsäkrings affärsmodeller. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser vilka kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål benämns försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå som följd av såväl politiska förändringar, innovationer, förändrad rättslig praxis som icke ändamålsenliga interna processer, rutiner och system och brott mot externa eller interna regler. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker.

Centralt i företagets riskfilosofi är att risker tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Styrelsens vid var tid fastställda riskkaptit är vägledande vid risktagande och företaget ska endast ta risker som förväntas addera sådant värde till kund- och ägarnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera något värde begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Folksam LO Fondförsäkring tar enbart risker inom områden där det finns ett tillräckligt stort kunnande och tillräcklig kapacitet för att hantera riskerna. Risktagandet i företaget styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem.

En mer ingående beskrivning av de risker som företaget är exponerat mot samt hur dessa risker hanteras finns beskrivet i årsredovisningen för 2018 under not 2 Upplysningar om risker. Den riskbild samt riskhantering som beskrivs i årsredovisningen är i allt väsentligt oförändrad och inga väsentliga avvikelser har konstaterats under första halvåret 2019. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar. Flertalet har kommenterats i årsredovisningen för 2018. Årsredovisningen finns på www.folksam.se. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam LO Fondförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

Den 17 maj 2019 publicerades lagrådsremissen avseende ny reglering för tjänstepensionsföretag. Lagrådsremissen innehåller förslag som genomför EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP 2) och innefattar en helt ny reglering för tjänstepensionsföretag. Utöver de regler som följer av direktivet föreslås bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskbaserat kapitalkrav som motsvarar de krav som Finansinspektionen idag tillämpar i sin tillsyn över försäkringsföretag, det så kallade trafikljuset. Enligt den nuvarande tidsplanen ska en proposition med det slutliga förslaget läggas fram för riksdagen efter sommaren 2019. Regeringen har meddelat att de nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 december 2019. I avvaktan på att en slutlig lagstiftning träder i kraft tillämpar företaget den övergångsreglering i försäkringsrörelselagen som infördes i samband med genomförandet av Solvens 2-direktivet i Sverige. Övergångsregleringen kommer enligt lagförslaget att vara möjligt att tillämpa till utgången av 2022. Innan dess måste företaget antingen ombilda sig till ett tjänstepensionsföretag eller följa försäkringsregleringen enligt Solvens 2 fullt ut. Den 8 juli 2019 publicerade Finansinspektionen ett förslag till nya föreskrifter om tjänstepensionsverksamhet. Föreskrifterna genomför delar av andra tjänstepensionsdirektivet och kompletterar reglerna med nationella tillägg såsom det riskkänsliga kapitalkravet. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 december 2019. Den nya tjänstepensionsregleringen kommer att få stor betydelse för hela tjänstepensionsbranschen. Företaget kommer att fortsätta att följa och analysera effekterna av den nya tjänstepensionsregleringen.

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft den 1 januari 2018 och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har dock valt att tillämpa det tillägg till nuvarande tillämpad standard IFRS 4 Försäkringsavtal, som medger tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018-2021. Analys pågår för att bedöma effekterna av IFRS 9.

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Insurance Contracts som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2022. Denna standard är ännu ej antagen i EU. Standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. För att bemöta en del av de frågeställningar som standarden har väckt har IASB nu under sommaren 2019 gett ut en Exposure Draft med förslag till ändringar i IFRS 17. I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Styrande regler kring redovisning för försäkringsföretag finns bland annat i Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12). En tillämpning av IFRS 17 i juridisk person måste således ske på ett sådant sätt som är förenligt med svensk lagstiftning. Finansinspektionen har genomfört en förstudie kring IFRS 17 som en förberedelse inför deras kommande arbete med anpassningen av redovisningsföreskrifterna till den nya standarden. Detta föreskriftsarbete väntas inledas under 2020. Finansinspektionen har emellertid under juni månad kommit med ett uttalande där Finansinspektionen anger att man överväger att införa en två-årig implementeringstid av redovisningsföreskrifterna för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Detta skulle innebära att Finansinspektionens föreskrifter skulle börja tillämpas senast för räkenskapsår som inleds 1 januari 2024. Finansinspektionen anger i samma uttalande att man även kommer att ompröva kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade försäkringsföretag. I vilken utsträckning IFRS 17 blir tillämplig på försäkringsföretagen i Folksam är därför ännu inte klart. Folksam arbetar för närvarande med en förstudie som syftar till att analysera effekterna av den nya standarden och följer utvecklingen inom detta område.

Nyckeltal

Tkr	2019 30 jun	2018 30 jun	2018 31 dec
Resultat av livförsäkringsrörelse			
Förvaltningskostnadsprocent	0,1%	0,1%	0,1%
Resultat av kapitalförvaltningen			
Totalavkastning, procent ¹	16,0%	5,1%	-4,2%
Ekonomisk ställning			
Konsolideringskapital	1 806 768	1 551 848	1 623 416
varav uppskjuten skatt	29 625	27 460	16 273
Solvens I			
Kapitalbas	1 777 143	1 524 388	1 607 142
Erforderlig solvensmarginal	276 392	260 727	242 665
Solvenskvot	6,4	5,9	6,6
Solvens II			
Kapitalbas för gruppen ²	79 349 423	78 665 406	74 070 875
Solvenskapitalkrav för gruppen ²	24 791 970	24 332 879	22 648 715

¹⁾ Summan av direktavkastning samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

²⁾ Solvensrelaterade beloppsuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilket är den försäkringsgrupp som Folksam LO Fondförsäkring ingår i.

Resultaträkning i sammandrag

Tkr	2019	2018	2018
	jan-jun	jan-jun	jan-dec
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst	59 315	55 418	113 899
Intäkter från investeringsavtal	24 467	24 532	48 624
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	15 995 749	4 692 928	-
Övriga tekniska intäkter ¹⁾	275 080	269 511	540 054
Försäkringssättningar	-188 235	-170 434	-346 165
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk ¹⁾	-15 929 293	-4 625 974	3 778 562
Driftskostnader	-69 724	-62 078	-124 112
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	-	-	-3 711 608
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen	-66 456	-66 968	-66 968
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	100 902	116 935	232 286
Icke-teknisk redovisning			
Kapitalavkastning, intäkter, inklusive orealiserade värdeförändringar	88 257	45 096	30 713
Kapitalavkastning, kostnader, inklusive orealiserade värdeförändringar	-1 160	-12 018	-39 508
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen	66 456	66 968	66 968
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	254 455	216 981	290 459
Bokslutsdispositioner	-5 471	2 218	-681
Resultat före skatt	248 984	219 199	289 778
Skatt på periodens resultat	-84 455	-61 134	-51 856
Periodens resultat	164 529	158 065	237 922

¹⁾ Avgiftsuttag av avkastningsskatt redovisas från och med 2019-01-01 under rubriken "försäkringsteknisk avsättning för vilka livförsäkringstagaren bär risk". Tidigare redovisades denna post under rubriken "övriga tekniska intäkter" varpå jämförelseperioder är justerat.

Rapport över totalresultat

Tkr	2019	2018	2018
	jan-jun	jan-jun	jan-dec
Periodens resultat	164 529	158 065	237 922
Periodens övriga totalresultat	-	-	-
Periodens totalresultat	164 529	158 065	237 922

Balansräkning i sammandrag

Tkr	2019 30 jun	2018 30 jun	2018 31 dec
Tillgångar			
Placeringstillgångar	1 606 154	1 117 664	1 217 844
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	109 313 201	96 840 967	88 608 953
Fordringar	79 192	103 771	22 694
Andra tillgångar	239 548	404 170	419 943
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	65 656	62 643	60 081
Summa tillgångar	111 303 751	98 529 215	90 329 516
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	1 739 800	1 495 415	1 575 271
Obeskattade reserver	37 343	28 973	31 872
Försäkringstekniska avsättningar	24 825	17 557	21 127
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	109 336 893	96 899 311	88 619 382
Avsättningar för andra risker och kostnader	66 988	27 631	19 423
Skulder	94 560	54 623	59 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 343	5 704	3 010
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	111 303 751	98 529 215	90 329 516

Rapport över förändringar i eget kapital i sammandrag

Tkr	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2018-01-01	100 000	112 524	849 273	275 553	1 337 350
Föregående års vinstdisposition	-	-	275 553	-275 553	
Årets totalresultat	-	-	-	237 922	237 922
Utgående balans 2018-12-31	100 000	112 524	1 124 826	237 922	1 575 272
Ingående balans 2018-01-01	100 000	112 524	849 273	275 553	1 337 350
Totalresultat för perioden	-	-	-	158 065	158 065
Utgående balans 2018-06-30	100 000	112 524	849 273	433 618	1 495 414
Ingående balans 2019-01-01	100 000	112 524	1 124 826	237 922	1 575 271
Totalresultat för perioden	-	-	-	164 529	164 529
Utgående balans 2019-06-30	100 000	112 524	1 362 748	164 529	1 739 800

Kassaflödesanalys i sammandrag

Tkr	2019 jan-jun	2018 jan-jun
Den löpande verksamheten		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	254 455	216 982
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-46 163	-34 242
Betald skatt	-61 689	-61 760
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	146 603	120 980
Förändring av placeringstillgångar		
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto.	13 363	58 132
Förändring av övriga rörelsefordringar	-36 799	-32 624
Förändring av övriga rörelseskulder	39 159	20 780
Kassaflöde från den löpande verksamheten	162 226	167 268
Investeringsverksamhet		
Nettoinvesteringar	-342 620	-51 573
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 342 620	-51 573
Periodens kassaflöde	-180 394	115 695
Likvida medel vid periodens början	419 943	288 475
Likvida medel vid periodens slut	239 548	404 170
Periodens kassaflöde	-180 394	115 695

Noter till de finansiella rapporterna i sammandrag

Not 1. Redovisningsprinciper

Allmän information

Delårsrapporten avges per den 30 juni 2019 och avser perioden den 1 januari till den 30 juni 2019 för Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-6619 med säte i Stockholm. Företaget ägs till 51 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring och till 49 procent av LO:s Försäkringshandelsbolag. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm.

I delårsrapporten har samma redovisningsprinciper tillämpats som i den senaste årsredovisningen.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Företagets delårsrapport är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Företaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Förutsättningar vid upprättande av Folksam LO Fondförsäkrings finansiella rapporter

Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror i parentes avser motsvarande period föregående år, om inte annat anges.

Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för de finansiella rapporterna anges i den senaste årsredovisningen. Det har inte skett några väsentliga ändringar vid upprättandet av delårsrapporten. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga från den 1 januari 2020 eller senare har inte tillämpats i denna delårsrapport. Mer information avseende redovisningsprinciper och kommande regelverk finns i avsnitt Kommande regelverksförändringar under Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

Not 2. Intäkter från avtal med kunder

Folksam LO Fondförsäkring tillämpar IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder från och med den 1 januari 2018. Notan nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam LO Fondförsäkrings fondförsäkringsverksamhet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam LO Fondförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är fondrabatter från fondförvaltare, administrationsavgift och flyttavgift.

Fondrabatter från fondförvaltare

För köp av fondandelar erhåller Folksam LO Fondförsäkring fondrabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförvaltningsavgift avses aktuell förvaltningsavgift och viss administrativ avgift minskat med avgifter till förvaringsinstitut, revisorer och tillsynsavgifter.

Förvaltningsavgiften kan variera från fond till fond. Fondrabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell period.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. För täckning av kostnaderna tas avgifter ut genom inlösen av fondandelar. Administrationsavgift belastar fondvärdet månadsvis genom inlösen av fondandelar och kan bestå av ett fast belopp och/eller en viss procent av fondvärdet.

Flyttavgift

För att täcka kostnader vid utflytt från Folksam LO Pension kan flyttavgifter tas ut. Avgifterna dras vid utflyttstillfället. Inom vissa kollektivavtalsområden dras en avgift som vidarefaktureras till valcentralerna.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Tkr	2019	2018	2018
	jan-jun	jan-jun	jan-dec
Typ av tjänst			
Fondrabatter från fondförvaltare	275 080	269 510	540 054
Administrationsavgift	23 230	23 247	46 517
Flyttavgifter	1 236	1 286	2 107
Summa	299 546	294 043	588 678

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr. 2019-06-30	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	336 153	1 464	-	-	337 618	337 618	337 618	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 266 240	1 268	-	-	1 267 507	1 267 507	1 267 507	-	-
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	109 313 201	-	-	-	109 313 201	109 313 201	109 313 201	-	-
Övriga finansiella tillgångar	1 029	-	346 421	-	347 450	347 450	1 029	-	-
Summa finansiella tillgångar	110 916 623	2 732	346 421	-	111 265 776	111 265 776	110 919 355	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	37 975	37 975	-	-	-
Summa tillgångar	110 916 623	2 732	346 421	-	111 303 751	111 303 751	110 919 355	-	-
Skulder									
Avsättningar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	109 336 893	-	-	-	109 336 893	109 336 893	-	109 336 893	-
Övriga finansiella skulder	-	33 187	-	18 599	51 785	51 785	33 187	-	-
Summa finansiella skulder	109 336 893	33 187	-	18 599	109 388 678	109 388 678	33 187	109 336 893	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	137 930	137 930	-	-	-
Summa skulder	109 336 893	33 187	-	18 599	109 526 608	109 526 608	33 187	109 336 893	-

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder, forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr. 2018-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	447 557	3 074	-	-	450 630	450 630	450 630	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	665 874	1 160	-	-	667 034	667 034	667 034	-	-
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	96 840 967	-	-	-	96 840 967	96 840 967	96 840 967	-	-
Övriga finansiella tillgångar	-	-	503 471	-	503 471	503 471	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	97 954 397	4 234	503 471	-	98 462 103	98 462 103	97 958 631	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	67 112	67 112			
Summa tillgångar	97 954 397	4 234	503 471	-	98 529 215	98 529 215	97 958 631	-	-
Skulder									
Avsättningar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	96 899 311	-	-	-	96 899 311	96 899 311	-	96 899 311	-
Övriga finansiella skulder	-	4 483	-	54 085	58 568	58 568	4 483	-	-
Summa finansiella skulder	96 899 311	4 483	-	54 085	96 957 879	96 957 879	-	96 899 311	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	46 948	46 948			
Summa skulder	96 899 311	4 483	-	54 085	97 004 827	97 004 827	-	96 899 311	-

Handelslager har flyttats med 3 074 tkr avseende Aktier och andelar och med 1 160 tkr avseende Obligationer och andra räntebärande värdepapper från "Innehav som bestämts tillhöra kategorin" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen.
 Fondförsäkringsåtaganden har flyttats med 96 899 311 tkr från "Övriga finansiella skulder" till "Innehav som bestämts tillhöra kategorin" verkligt värde via resultaträkningen.
 Negativt handelslager har flyttats med 4 483 tkr från "Övriga finansiella skulder" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen.
 Ingen omklassificering har gjorts.

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag forts.

Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument, verkligt värde¹⁾

Tkr	2019-06-30		2018-06-30	
	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²	Andra finansiella tillgångar ³	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²	Andra finansiella tillgångar ³
Tillgångar				
Aktier och andelar	-	337 618	-	450 630
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 267 507	-	667 034
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	-	109 313 201	-	96 840 967
Övriga finansiella tillgångar	346 421	1 029	503 471	-
Summa finansiella tillgångar	346 421	110 919 355	503 471	97 958 632

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Klassificering av tillgångar har ändrats jämfört med motsvarande period föregående år p g a annan bedömning av tillämpade affärsmodeller.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom övriga fordringar, kassa och bank, övriga upplupna intäkter, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Information om finansiella instruments verkliga värde

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

För mer information om värderingstekniker och indata för innehav tillhörande de olika nivåerna hänvisas till årsredovisningen på www.folksam.se.

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under perioden.

Not 4. Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser

Tkr	2019 30 jun	2018 30 jun	2018 31 dec
Ställda säkerheter	110 915 594	98 358 552	90 236 690
Eventualförpliktelser	-	-	-

Not 5. Transaktioner med närstående

Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående på grund av dess gemensamma ledning. Väsentliga närstående relationer/företag är mellan Folksam LO Fondförsäkring och dess närstående företag i Folksam. Företagets närstående parter beskrivs i årsredovisningen för 2018. Årsredovisningen finns på www.folksam.se. Inga väsentliga förändringar i närståendekretsen har skett under perioden. Under första halvåret 2019 har dessutom inga väsentliga engångstransaktioner skett.

Not 6. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 7. Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter delårsperiodens slut.

Underskrift

Delårsrapporten har inte varit föremål för granskning av företagets revisorer.

Stockholm den 21 augusti 2019

Mia Liblik
Verkställande direktör